

Aan de gemeenteraad

Op 17 september 2025 stelde A.J.A. Maassen (D66) ons schriftelijke vragen over de effecten van de miljoenennota 2026 op de gemeente Rotterdam.

Inleidend wordt gesteld:

Gister was het de derde dinsdag van september: Prinsjesdag. De Minister van Financiën heeft de Miljoenennota 2026 aangeboden aan de Tweede Kamer. De Rijksbegroting voor 2026 heeft, zoals elke jaarlijkse landelijke begroting, ook impact op onze stad en het beleid dat de gemeente Rotterdam kan voeren. Hoewel de begroting voor aankomend jaar beleidsarm is, gezien de demissionaire status van het huidige kabinet, bevat de miljoenennota financiële keuzes die van belang zijn voor het Rotterdamse bestuur en de inwoners van onze stad.

Uit de Miljoenennota blijkt dat er het komende jaar 51 miljard besteed wordt aan het Gemeente- en Provinciefonds¹. Dit is een toename ten opzichte van de Voorjaarsnota 2025.

Hieronder volgen de vragen en onze beantwoording:

Vraag 1:

Wat betekent de verhoging van het gemeentefonds met eerder ingeboekte bezuinigingen in aanloop naar het ravijnjaar? Ziet het college ruimte om pijnlijke bezuinigingen, in het bijzonder in het sociaal domein, terug te draaien nu we zien dat het ravijnjaar enigszins wordt gedempt? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Voor de Bestuursopdracht Zorg (BZO) en de Regionale Bestuursopdracht Kostenbeheersing Jeugd (RBOK) geldt dat er geen sprake van bezuinigingen is, maar van het remmen van de verwachte groei in uitgaven.

In de Tweede herziening 2025 stelt het college voor om de toegekende aanvullende middelen vanuit het Rijk voor de Hervormingsagenda Jeugd (naar aanleiding van het

¹ 1 Kamerstukken II, 2025-2026, 36 800, nr. 1, Nota over de toestand van 's rijks financiën, 53.

advies van de deskundigencommissie Van Ark) uit de Rijksvoorjaarsnota deels in te zetten op de lobbyreeks. De lobbyreeks richting het Rijk inzake de tekorten op de zorgbudgetten is bij het coalitieakkoord 2022 opgenomen met de gedachte dat het Rijk ook bij moet dragen aan de gemeentelijke tekorten. Vanuit de Rijksvoorjaarsnota krijgen we inderdaad extra middelen. Hiermee is een deel van de lobbyreeks ingevuld. De andere opgaven binnen de zorg zijn met een groeipad naar 2028 verzacht, maar de opgave neemt nog meer toe vanwege aanvullende maatregelen vanuit het Rijk op jeugd.

De toename van circa 1 miljard van het Gemeente- en Provinciefonds in 2026 ten opzichte van de Voorjaarsnota 2025 betekent voor het Gemeentefonds een toename van per saldo circa 0,5 miljard. De belangrijkste toename van het Gemeentefonds komt door de omzetting van de Specifieke Uitkering (SPUK) voor Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE) van 666 miljoen naar een decentralisatie-uitkering. Behalve deze overheveling zijn er nog enkele positieve en negatieve bijstellingen waardoor het effect uitkomt op 0,5 miljard. De effecten van de Miljoenennota voor 2026 en verder worden conform bestendige gedragslijn verwerkt in de Eerste herziening 2026.

Vraag 2:

Kan het college inzicht geven in de mate waarin het Gemeentefonds toch tekortschiet om aan de door het Rijk opgelegde taken te voldoen, zoals de Wet inburgering 2021 en jeugdzorg?

Antwoord:

De commissie van Ark heeft geconcludeerd dat er vanuit het Rijk te weinig middelen beschikbaar zijn gesteld voor de gemeentelijke uitgaven op jeugdzorg. Zoals hierboven toegelicht zijn vanuit het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld voor de Hervormingsagenda Jeugd.

Het gemeentefonds is grotendeels vrij besteedbaar en gemeenten bepalen zelf de besteding, met inachtneming van de wetgeving en het beleid van het Rijk. De gemeenteraad heeft de bevoegdheid om financiële middelen beschikbaar te stellen (budgetrecht) door middel van het vaststellen van de begroting waarin de verdeling van financiële middelen (waaronder de inkomsten van het gemeentefonds) is vastgelegd. De verwachting is dat we met de huidige begroting als gemeente aan de door het Rijk opgelegde taken kunnen voldoen.

Vraag 3:

Hoe zet het college de lobby richting het Rijk en de VNG voort om structurele financiering voor gemeenten veilig te stellen?

Antwoord:

Het college trekt hierin samen op met de G4 en de VNG richting het kabinet. Dit doen wij in lijn met de inzet van de afgelopen jaren. Het overhedenoverleg tussen Rijk, gemeenten en VNG is het gremium waar afspraken over een goede balans tussen taken en middelen worden gemaakt. Dat geldt voor zowel bestaande als niet bestaande taken en middelen. In de afgelopen jaren is sprake geweest van een voorzichtig herstel van de financiële disbalans. Wij blijven daarom richting de VNG en in onze eigen gesprekken met het Rijk oproepen tot blijvende inzet op dit punt.

Tevens wordt gesteld:

De bezuiniging op onderwijskansenregeling wordt teruggedraaid. Dat is goed nieuws. Met de regeling onderwijskansen kunnen middelbare scholen aanvullende ondersteuning

geven aan kinderen die risico lopen op een onderwijsachterstand. Scholen kunnen bijvoorbeeld een extra onderwijsassistent inzetten, kleinere klassen organiseren of werken aan ouderbetrokkenheid.

Vraag 4:

Wat betekent dit voor de Rotterdamse middelbare scholen? Is het college bereid met hen in gesprek te gaan om zorg te dragen dat de middelen die toch beschikbaar komen ook worden besteed?

Antwoord:

Het terugdraaien van de bezuiniging betekent dat de bestaande middelen voor de onderwijskansenregeling behouden blijven, wat goed nieuws is voor Rotterdamse Voortgezet Onderwijs (VO) scholen. Deze regeling, die jaarlijks ongeveer 17 miljoen euro voor Rotterdamse scholen oplevert, biedt scholen de mogelijkheid om bijvoorbeeld extra onderwijspersoneel in te zetten, onderwijstijd te vergroten of ouderbetrokkenheid te stimuleren, gericht op leerlingen die risico lopen op een onderwijsachterstand.

Het college is verheugd dat de gezamenlijke lobby en de gesprekken met onderwijsbesturen succesvol zijn geweest en dat het kabinet heeft besloten om de regeling te behouden. Het is echter belangrijk te benadrukken dat de besteding van de middelen via het Rijk wordt geregeld. De middelen voor de onderwijskansenregeling worden rechtstreeks aan VO-scholen beschikbaar gesteld, en het ministerie ziet toe op de inzet ervan en stelt de benodigde richtlijnen op. De gemeente Rotterdam heeft geen directe rol in de besteding van deze middelen, maar blijft uiteraard in gesprek met onderwijsbesturen om de impact van de landelijke maatregelen voor Rotterdamse scholen goed te begrijpen en te monitoren.

Ook wordt gesteld:

Er wordt jaarlijks €12 miljoen extra beschikbaar gesteld voor de opvang van slachtoffers van huiselijk geweld. Rotterdam heeft uitzonderlijk veel meer huiselijk geweldzaken dan andere gemeenten². Dat betekent wat de fractie van D66 betreft ook dat het te rechtvaardigen is dat er extra geld voor de aanpak van huiselijk geweld voor Rotterdam beschikbaar komt.

Vraag 5:

Gaat het college samen met partners in de aanpak hiervan lobbyen bij het Rijk om extra gelden ook daadwerkelijk bij Rotterdam te krijgen?

Antwoord:

Vanaf 2026 wordt structureel 12 miljoen euro toegevoegd aan de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang ten behoeve van extra opvangplekken. Over de nadere afspraken en verdeling van deze middelen vindt nog gesprek plaats tussen Rijk en gemeenten. Als centrumgemeente zullen we hierbij aansluiten en aandringen op substantieel deel van deze extra middelen. Vervolgens gaan we in gesprek met de regiogemeenten over de besteding van deze extra middelen.

Vraag 6:

Wat betekent het extra geld voor de tekorten in de jeugdzorg voor de bestuursopdracht Zorg?

²<https://amazingerasmusmc.nl/algemeen/rotterdam-koploper-geweld-tegen-vrouwen/>

Antwoord:

Het college stelt voor, in de tweede herziening 2025, om de extra middelen voor de Hervormingsagenda Jeugd deels in te zetten voor de lobbyreeks en deels voor het verlagen van de opgaven in het kader van de Regionale Bestuursopdracht Zorg (RBOK) en de Extra ambitie Rotterdam (RBOK+). Voor de Bestuursopdracht Zorg heeft het extra geld voor de tekorten in de Jeugdzorg geen impact.

Ondanks het extra geld voor de tekorten in de Jeugdzorg blijft de financiële opgave voor Rotterdam voor het realiseren van de bestuursopdrachten in de zorg (Bestuurlijke Opdracht Zorg, Regionale Bestuursopdracht Zorg en de Extra ambitie Rotterdam) groot. De verwachte groei is nog steeds hoger dan hetgeen we door het Rijk gecompenseerd zijn: maatregelen blijven noodzakelijk om deze verwachte groei te dempen.

Vervolgens wordt gesteld:

Het kabinet lijkt de keuze te maken om niet naar de toekomst te kijken. Zo worden de klimaatdoelen met het huidige beleid niet gehaald. De Miljoenennota maakt geen extra geld vrij om werk te maken van het halen van de klimaatdoelen. Dat baart D66 Rotterdam zorgen.³

Vraag 7:

Acht het college extra stappen op het gebied van klimaat noodzakelijk nu het kabinet van BBB en VVD hier geen ambitie op toont? Zo nee, waarom niet?

Antwoord:

Mogelijke extra stappen in Rotterdam die de doelstelling van -55% in 2030 dichterbij brengen, worden door de wethouder Klimaat, Bouwen en Wonen (KBW) momenteel in kaart gebracht. De wethouder deelt dit beeld in december met de commissie MHEK (toezegging 25bb005473).

De Rotterdamse stappen in de realisatie van de CO₂-reductiedoelstellingen worden gemonitord door de DCMR. De DCMR berekende een daling van 30% CO₂-uitstoot ten opzichte van 1990, waarmee de Rotterdamse collegetarget van 25% reductie in stedelijk gebied in 2025 ruimschoots wordt gehaald. Tegelijkertijd benadrukt de DCMR dat extra plannen en investeringen nodig zijn om de landelijke doelstelling van -55% in 2030 te realiseren. Dit sluit aan bij de CES Rotterdam-Moerdijk (2024) en de Klimaat- en Energieverkenning 2025 van het PBL. Uit die laatste blijkt dat de kans op het halen van het nationale klimaatdoel met de huidige plannen minder dan 5% is. Bijsturing is nodig op onder andere netcongestie, hoge elektriciteitsprijzen en stikstofproblematiek.

Om de lange termijnplannen uit te voeren die noodzakelijk zijn in de energietransitie, zoals de aanpak netcongestie en aardgasvrij, is meerjarige zekerheid over structurele middelen vanuit het rijk noodzakelijk en passende, uitvoerbare regelgeving een belangrijke randvoorwaarde. Samen met de G4 en VNG wordt hier stevig op ingezet.

Een groot deel van de benodigde middelen voor inzet op klimaat komt vanuit het Rijk, zoals specifieke uitkeringen (spuiks) voor energiearmoede, isolatie, aardgasvrij en de CDOKE-regeling voor de uitvoering (personeelskosten) van klimaatbeleid. In 2026 wordt

³ <https://nos.nl/artikel/2582721-klimaatdoel-met-huidig-beleid-niet-gehaald-van-vooruitkijken-nauwelijs-meer-sprake>

hier op gekort en loopt een aantal spuks en regelingen af, waardoor de financiële toekomst met name na 2026 zeer onzeker is. Het Duurzaamheidstransitiebudget (DTB), waarin het college eigen middelen heeft gereserveerd voor klimaatplannen, loopt eind 2026 af.

Daarnaast wordt gesteld:

Uit de miljoenennota blijkt dat gemeenten 20.000 euro ontvangen per nieuw te realiseren Flex- en Transformatiewoningen. Van deze woningen moet 30% bestemd zijn voor statushouders en/of ontheemden uit Oekraïne. D66 verwelkomt deze keuze van het kabinet, gezien de enorme woningbouwopgave. Op dit moment verloopt de bouw van flexwoningen in Rotterdam moeizaam.

Vraag 8:

Wat betekent deze bijdrage van het Rijk voor de bouw van flexwoningen in Rotterdam? Bij particuliere flexwoningprojecten worden vaak geen woningen gebouwd bestemd voor statushouders. Kan dit Rotterdam geld gaan kosten? Gaat het college particuliere projecten stimuleren om woningen te reserveren voor statushouders?

Antwoord:

Gemeenten kunnen aanspraak maken op de stimuleringsregeling Flex- en Transformatiewoningen (SFT), waarbij de onrendabele top wordt afgedekt met een maximum van 20.000 euro per woning. In 2025 was dit nog een maximum van 14.000 euro per woning. De financiële haalbaarheid verschilt sterk per casus. Er zijn projecten die met de huidige stimulering, in combinatie met langere plaatsingsduur van bijvoorbeeld 30 jaar haalbaar zijn of met een klein tekort toch door de corporatie worden gerealiseerd. Met dit hogere bedrag wordt het risico groter dat projecten financieel haalbaar zijn, al dan niet met een kortere plaatsingsduur. Echter zijn er veel andere factoren waardoor de ontwikkeling van tijdelijke industrieel gebouwde sociale huurwoningen (flexwoningen) moeizaam verloopt. Dat heeft bijvoorbeeld te maken met beperkte beschikbaarheid van geschikte tijdelijke kavels en het woonmilieu (bijvoorbeeld geluid, veiligheid, vervuiling) en de ruimtelijk en juridisch te doorlopen procedures.

Er zijn momenteel ook al flexwoningbouwprojecten gerealiseerd door particuliere partijen, waarbij ook structureel statushouders wonen. Een voorbeeld hiervan is het flexwoongebouw aan de Persoonsdam in Feijenoord. Het college sluit dit dus niet uit.

Tenslotte wordt gesteld:

Er is extra geld voor beschut werk: in 2026 wordt er €36,7 miljoen extra beschikbaar gesteld, oplopend naar €90 miljoen op langere termijn.

Vraag 9:

Hoe kunnen we er, met deze extra middelen, voor zorgen dat nog meer mensen beschut kunnen werken, zodat we de collegedoelstelling van minder mensen in de bijstand kunnen behalen?

Antwoord:

Deze investering is hard nodig omdat uit onderzoeken al eerder bleek dat de financiering van beschut werk niet voldoende is. Deze extra middelen zijn in principe goed nieuws. Tegelijkertijd zijn deze extra investeringen onvoldoende. Alleen al voor het financieren van het beschut werk lopen de tekorten op tot een bedrag tussen de 58 en 85 miljoen euro in 2028. Dat betekent dat er niet zozeer extra inzet gepleegd kan worden op plekken beschut werk, maar dat er hiermee iets minder tekort is per beschutte werkplek.

Er is overigens wel een andere, kleinere bijdrage, die gemeenten in staat stelt extra banen te creëren⁴. Deze banen zijn bedoeld voor mensen die niet (direct) regulier kunnen werken. Het gaat om 21,4 miljoen euro in 2026 oplopend naar 35,9 miljoen euro structureel. De gemeente Rotterdam geeft hier invulling aan door springplankbanen te creëren bij Rotterdam Inclusief. Op dit moment zijn circa 100 banen beschikbaar voor mensen die niet direct regulier kunnen werken.

Burgemeester en wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

ba

G.J.D. Wigmans

De burgemeester,

C.J. Schouten

⁴ Zie meicirculaire 2025, onderdeel 30. Rijksbijdrage sociale infrastructuur. Het Rijk stelt vanaf 2025 extra middelen beschikbaar aan gemeenten waarmee zij op termijn 10.000 werkplekken kunnen faciliteren. Gemeenten ontvangen € 19,8 miljoen in 2025, met een oploop naar structureel € 35,9 miljoen. Dit structurele niveau wordt in 2035 bereikt.